Europaparlamentet
2024-2029

ANTAGNA TEXTER

P10_TA(2025)0229

Situationen i Afghanistan: stöd till kvinnor och lokalsamhällen som drabbats av den senaste tidens jordbävningar

Europaparlamentets resolution av den 9 oktober 2025 om situationen i Afghanistan: stöd till kvinnor och lokalsamhällen som drabbats av den senaste tidens jordbävningar (2025/2872(RSP))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

– med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna av den 10 december 1948 och av den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter av den 16 december 1966,

– med beaktande av FN:s konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor av den 18 december 1979 och av FN:s konvention om barnets rättigheter av den 20 november 1989, vilka båda har ratificerats av Afghanistan,

– med beaktande av FN:s generalförsamlings resolution av den 7 juli 2025 om situationen i Afghanistan,

– med beaktande av rapporten från FN:s generalsekreterare av den 11 juni 2025 till FN:s säkerhetsråd om situationen i Afghanistan och dess konsekvenser för internationell fred och säkerhet,

– med beaktande av 1951 års FN-konvention av den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning och av dess protokoll från 1967,

– med beaktande av principen om non-refoulement enligt internationell rätt,

– med beaktande av slutsatserna från det tredje mötet mellan FN:s särskilda sändebud för Afghanistan i Doha (Qatar) den 30 juni och 1 juli 2024,

– med beaktande av sina tidigare resolutioner om situationen i Afghanistan, särskilt resolutionen av den 19 september 2024 om den allt sämre situationen för kvinnor i Afghanistan på grund av antagandet nyligen av lagen om främjande av dygd och förebyggande av osedlighet[1],

– med beaktande av rådets slutsatser av den 14 november 2022 om kvinnor, fred och säkerhet och rådets slutsatser av den 15 september 2021 om Afghanistan, där man fastställde fem riktmärken för EU:s förbindelser med de talibanledda de facto-myndigheterna,

– med beaktande av Europeiska unionens domstols (EU-domstolen) dom av den 4 oktober 2024[2] som fastställde att systematisk diskriminering, såsom den som afghanska kvinnor utsätts för under talibanernas styre, utgör förföljelse enligt EU:s asyllagstiftning,

– med beaktande av samarbetsavtalet om partnerskap och utveckling mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Islamiska republiken Afghanistan, å andra sidan[3], som undertecknades den 18 februari 2017,

– med beaktande av EU:s tematiska riktlinjer avseende människorättsförsvarare, främjande och skydd av barnets rättigheter samt våld mot kvinnor och flickor och kampen mot alla former av diskriminering av dem,

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 10 mars 2021 om EU:s humanitära insatser: nya utmaningar, samma principer (COM(2021)0110), som prioriterar skydd, katastrofberedskap och kvinnors och utsatta gruppers behov,

– med beaktande av Världslivsmedelsprogrammets landsrapport från 2024 om Afghanistan, offentliggjord den 27 mars 2025,

– med beaktande av indexet för mänsklig utveckling för 2022,

– med beaktande av den gemensamma förklaringen från rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, Europaparlamentet och kommissionen av den 30 juni 2017 *Nytt europeiskt samförstånd om utveckling – Vår värld, vår värdighet, vår framtid*,

– med beaktande av Internationella krisgruppens rapport *Afghanistan:*

---

1 EUT C, C/2024/7211, 10.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7211/oj.

2 Domstolens dom av den 4 oktober 2024, AH och FN mot Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl, C-608/22, C-609/22, ECLI:EU:C:2024:828.

3 EUT L 67, 14.3.2017, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2017/434/oj.

The Taliban Restrict Women's Rights, Worsening the Humanitarian Crisis, offentliggjord den 31 januari 2023,

– med beaktande av Unicefs vädjan om humanitär finansiering för 2025, som gjordes den 5 december 2024,

– med beaktande av den vädjan om nödfinansiering för Afghanistan som FN:s flyktingbyrå gjorde i september 2025,

– med beaktande av Unicefs vädjan för 2025 om nödhjälp till Afghanistan efter jordbävningarna, som gjordes den 9 september 2025,

– med beaktande av IOM:s (Internationella organisationen för migration) krishanteringsplan för Afghanistan 2025, offentliggjord den 16 december 2024,

– med beaktande av Världshälsoorganisationens vädjan 2025 om nödhjälp i samband med hälsokrisen, offentliggjord den 16 januari 2025,

– med beaktande av arresteringsordern av den 8 juli 2025, utfärdad av Internationella brottmålsdomstolens åklagarmyndighet, mot talibanernas högste ledare Haibatullah Akhundzada och den talibanska ordföranden för högsta domstolen Abdul Hakim Haqqani,

– med beaktande av domstolens dom av den 16 januari 2024 i mål C-621/21 om beviljande av internationellt skydd för kvinnor som utsätts för könsrelaterat våld[1],

– med beaktande av artikel 136.2 och 136.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:

A. Den 31 augusti 2025 drabbades provinsen Kunar i östra Afghanistan av en förödande jordbävning som mätte 6,0 på Richterskalan. Över 2 200 människor omkom och tusentals fler skadades i både Kunar och grannprovinsen Nangarhar. Över 6 700 hem förstördes och hela byar lades i ruiner, vilket har fått till följd att minst 11 000 människor nu lever i tält med risk för hypotermi då vintern närmar sig. Nedskärningar i det internationella humanitära biståndet har allvarligt påverkat krishanteringen.

B. Talibanernas styre har inneburit att Afghanistan blivit mycket isolerat internationellt, och lett till förseningar i leveransen av internationellt bistånd. Kvinnor har drabbats oproportionerligt hårt av jordbävningen på grund av talibanernas strikta sociala kod som hindrar manliga volontärer från att röra kvinnor och därmed

---

1 Domstolens dom av den 16 januari 2024,WS mot Intervyuirasht organ na Darzhavna agentsia za bezhantsite pri Ministerskia savet, mål C-621/21, ECLI:EU:C:2024:47.

försvårar räddningsinsatser och medicinsk behandling. Sedan den 5 september 2025 har talibanerna hindrat afghanska kvinnliga anställda och entreprenörer från att ta sig in på FN-förläggningar i Kabul, och därmed allvarligt begränsat leveranserna av humanitärt bistånd till kvinnor och flickor. Den könsapartheid som talibanregimen har infört har fått konsekvenser för hälso- och sjukvården, med en negativ inverkan på hjälpinsatserna för drabbade kvinnor och flickor. Bristen på kvinnliga läkare och strikta reserestriktioner för kvinnor och flickor har bidragit till de höga dödstalen i samband med jordbävningarna. Kvinnliga biståndsarbetare har fyllt en viktig funktion för att nå drabbade byar, tillhandahålla hälso- och sjukvård såväl som psykosocialt stöd och fördela bistånd.

C. Sedan talibanerna återtog makten i augusti 2021 har de infört en radikal tolkning och tillämpning av sharia, vilket har lett till att kvinnor och flickor nästan helt har utestängts från det offentliga livet i Afghanistan. Det har tillämpats genom omfattande restriktioner för kvinnor och flickor, däribland förbud mot att delta i sekundärutbildning och högre utbildning, förbud mot att arbeta inom de flesta yrken, nekad tillgång till offentliga platser och idrott, införande av en strikt klädkod, nedmontering av stödsystem för våldsoffer och krav på att kvinnor endast får resa i sällskap av en manlig förmyndare. Flera beslut, till exempel det från december 2024, förbjuder kvinnor att delta i vårdutbildningar eller göra slutexamen för en vårdutbildning, vilket drastiskt har minskat antalet kvinnor inom vården.

D. Under 2024 utfärdade Europeiska unionens domstol tre domar[1] om könsrelaterat våld och könsrelaterad förföljelse, ***där det anges*** att ***medlemsstaterna har rätt att beakta enbart kön och nationalitet när de gör en individuell bedömning av en asylansökan från en kvinna som är afghansk medborgare***.

E. Mellan den 30 september och den 2 oktober 2025 införde talibanerna en landsomfattande nedstängning av internet, vilket innebar störningar av kommunikationer, flyg, banktjänster och grundläggande tjänster, och berövade miljontals afghaner tillgång till information och utbildning, särskilt när en av de sista återstående livlinorna för kvinnors och flickors möjligheter till lärande klipptes av eftersom talibanerna förbjöd utbildning för dem efter sjätte klass.

F. Enligt Världshälsoorganisationen har 422 hälso- och

---

[1] Domstolens dom av den 16 januari 2024,WS mot Intervyuirasht organ na Darzhavna agentsia za bezhantsite pri Ministerskia savet, mål C-621/21, ECLI:EU:C:2024:47. Domstolens dom av den 11 juni 2024, K, L v Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, C 646/21, ECLI:EU:C:2024:487. Domstolens dom av den 4 oktober 2024, AH och FN mot Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl, C-608/22, C-609/22, ECLI:EU:C:2024:82.

sjukvårdsinrättningar i Afghanistan stängts ned på grund av brist på finansiering, vilket drabbat 3,08 miljoner människor. Afghanistan präglas av flera hälsokriser, vilket innebär att det som redan var en av världens högsta mödradödlighet har ökat.

G. Den humanitära situationen i Afghanistan är allvarlig med närmare 24 miljoner människor som är beroende av humanitärt bistånd och nästan 15 miljoner som lider av akut osäker livsmedelsförsörjning. Mellan januari och oktober 2024 återvände över 1,1 miljoner afghaner till Afghanistan, många av dessa under tvång, vilket utsatte lokalsamhällen som redan var under press för ytterligare påfrestningar. Det finns över 3,2 miljoner internflyktingar i Afghanistan och 5,3 miljoner afghanska flyktingar och asylsökande i grannländerna.

H. USA:s nedskärningar av utländskt bistånd har allvarligt skadat Afghanistans hälso- och sjukvårdssystem och programmen för livsmedelsbistånd. EU och dess medlemsstater hör fortfarande till de största givarna av humanitärt bistånd till Afghanistan och har godkänt 1 miljon euro i nödfinansiering utöver de 161 miljoner euro i humanitärt bistånd som redan anslagits för 2025 och som är till för organisationer runt om i Afghanistan. EU:s humanitära bistånd i Afghanistan kanaliseras enbart genom humanitära partner.

I. I Afghanistan bedriver extremistiska islamistiska grupper, däribland talibanerna, al-Qaida och Islamiska staten i provinsen Khorasan, fortfarande omfattande terroristverksamhet, och angriper medvetet civilbefolkningen, minoriteter och biståndsarbetare. EU har med rätta inga förbindelser med de afghanska de facto-myndigheterna.

1. Europaparlamentet uttrycker djup oro över den humanitära situationen i Kunar, Nangarhar och grannprovinserna till följd av jordbävningarna, uttrycker sitt deltagande med offrens familjer och uppmanar med eftertryck internationella aktörer att så snart som möjligt bistå med stöd till de överlevande. Parlamentet insisterar på att krisinsatserna för missgynnade befolkningsgrupper måste utökas, att stöd måste ges till återvändande migranter vid gränsövergångarna och att framför allt mödra- och barnhälsovården måste förbättras. Parlamentet uppmanar Afghanistans de facto-myndigheter att häva alla restriktioner som begränsar tillgången till eller distributionen av humanitärt bistånd. Parlamentet fördömer det faktum att den afghanska regimen avsiktligt har lämnat de kvinnor och flickor som drabbats av denna tragedi åt sitt öde, och ser det som ett brott mot mänskligheten.

2. Europaparlamentet fördömer starkt repressiva åtgärder såsom den nedstängning av internet som talibanerna nyligen genomförde i hela landet. Parlamentet upprepar att sådana åtgärder isolerar Afghanistans befolkning ytterligare, särskilt de kvinnor som utnyttjar möjligheter till nätbaserat lärande, och inverkar negativt på

insatserna för humanitärt bistånd och landets redan bräckliga ekonomi. Parlamentet uppmanar de facto-myndigheterna att i framtiden avstå från sådana åtgärder.

3. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen det internationella samfundet att samordna sina humanitära biståndsinsatser, återuppbyggandet av infrastruktur och tillhandahållandet av medicinskt och psykologiskt stöd till överlevande, inbegripet traumavård. Parlamentet efterlyser större investeringar i lokalt förankrad motståndskraft, exempelvis jordbävningssäkra bostäder, lokala hälso- och sjukvårdssystem, livsmedelstrygghet och försörjningsmöjligheter för kvinnor. Parlamentet uppmanar kommissionen att snarast öka stödet för grundläggande behov och försörjningsstödet till Afghanistan samt det nationella anslaget. Parlamentet uppmanar kommissionen att fortsätta att arbeta på det sätt som knyter samman humanitärt bistånd, utveckling och fred. Parlamentet påminner om att den förvärrade humanitära situationen och den allmänna bristen på bättre framtidsutsikter kan leda till ökad destabilisering och radikalisering samt tvångsförflyttningar av befolkningen inom och utanför Afghanistans gränser. Parlamentet välkomnar kommissionens avsikt, såsom den uttrycks i dess förslag om Europa i världen[1], att öka EU:s stöd för resiliensåtgärder och integrerade åtgärder mot instabilitet, och uppmanar med eftertryck kommissionen och medlemsstaterna att öka den flexibla, fleråriga finansieringen i detta avseende. Parlamentet uppmuntrar EU att öka samarbetet med regionala partner och betrodda icke-statliga organisationer för att se till att bistånd när så är möjligt tillhandahålls utan inblandning från talibanernas sida.

4. Europaparlamentet noterar med stor oro att den jordbävningsdrabbade regionen nu upplever en massiv tillströmning av afghanska familjer som kommer tillbaka till förstörda hem och jordbruksmarker efter att ha tvångsutvisats från Iran och Pakistan. Parlamentet fördömer de kränkningar av mänskliga rättigheter som äger rum under dessa utvisningar. Parlamentet uttrycker stor oro över de påföljande ytterligare påfrestningarna på infrastrukturen för humanitärt bistånd i dessa provinser. Parlamentet uppmanar Iran och Pakistan att omedelbart stoppa utvisningarna till Afghanistan. Parlamentet betonar i detta avseende vikten av att följa principen om non-refoulement, särskilt med tanke på den pågående konflikten och det instabila läget i Afghanistan och förföljelsen av etniska grupper, kvinnor och politiska motståndare.

5. Europaparlamentet noterar med oro ***situationen för afghanska*** människorättsförsvarare, journalister och andra offentliga personer som har stött ***den demokratiska utvecklingen*** i Afghanistan under

---

[1] Kommissionens förslag av den 16 juli 2025 till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Europa i världen (COM(2025)0551).

det senaste årtiondet och ***som har*** fått dokumentation som ger dem tillfällig status i Pakistan. Parlamentet uppmanar EU ***och dess medlemsstater*** att***, när så är relevant*** och ***möjligt***, ***bistå vid ansökningsprocessen för dessa personer***.

6. Europaparlamentet fördömer med eftertryck talibanernas många könsbaserade restriktioner och diskriminerande politik som hindrar afghanska kvinnor från att få tillgång till utbildning, sjukvårdsutbildning, hälso- och sjukvård och humanitärt bistånd, vilket leder till könsapartheid. Parlamentet uppmanar EU att stödja erkännandet av könsapartheid som ett brott mot mänskligheten. Parlamentet uppmanar de facto-myndigheterna i Afghanistan att omedelbart häva alla restriktioner för kvinnor och efterlyser ett omedelbart återställande av kvinnors och flickors fullständiga, jämlika och meningsfulla deltagande i det offentliga livet. Parlamentet upprepar att EU och medlemsstaterna måste vidta alla nödvändiga åtgärder för att afghanska kvinnor på ett meningsfullt sätt ska kunna delta i internationella forum och förhandlingar. Parlamentet uppmanar särskilt de facto-myndigheterna att åter öppna de medicinska utbildningsinstituten för kvinnor eftersom det råder allvarlig brist på kvinnlig sjukvårdspersonal i landet.

7. Europaparlamentet uppmanar de facto-myndigheterna att omedelbart häva restriktionerna för kvinnliga biståndsarbetare och studenter, att låta kvinnor delta fullt ut i katastrofinsatser och att tillåta kvinnorättsorganisationer att fortsätta sitt arbete i Afghanistan. Parlamentet uppmanar framför allt myndigheterna att omedelbart häva alla restriktioner för kvinnor som arbetar för organisationer i det civila samhället, både på lokal och internationell nivå, så att de kan fortsätta sitt arbete.

8. Europaparlamentet fördömer det fortsatta våldet mot kvinnor i Afghanistan, inbegripet våldtäkt och sexuellt våld, påtvingade barnäktenskap, våld i hemmet och fall av kvinnlig könsstympning.

9. Europaparlamentet insisterar på att talibanerna måste hindra al-Qaida, Daish, Islamiska staten i provinsen Khorasan och andra terroristgrupper och enskilda från att använda afghansk mark för att hota eller bryta mot säkerheten i något annat land genom att vägra att ta emot medlemmar av dessa grupper och genom att hindra dem från att rekrytera, utbilda eller samla in pengar. Parlamentet uttrycker oro över att dessa åtaganden inte uppfylls. Parlamentet uppmanar eftertryckligen alla relevanta partner att göra mer för att upplösa alla nätverk för finansiering av terrorister.

10. Europaparlamentet uppmanar EU och medlemsstaterna att öka trycket på talibanerna, bland annat genom riktade sanktioner, frysning av tillgångar och reseförbud mot talibanledare som är ansvariga för systematiska kränkningar av de mänskliga rättigheterna, och att avstå från att återuppta de diplomatiska

förbindelserna med talibanerna i enlighet med de fem riktmärken som fastställdes i rådets slutsatser om Afghanistan från september 2021.

11. Europaparlamentet uppmanar det internationella samfundet att ställa talibanerna till svars, bland annat genom inrättandet av en oberoende FN-mekanism för utredning avseende Afghanistan, och att verkställa ICC:s arresteringsorder från juli 2025 mot talibanernas högste ledare Haibatullah Akhundzada och talibanska ordföranden för högsta domstolen Abdul Hakim Haqqani, som utfärdades på grund av brott mot mänskligheten som rör förföljelsen av kvinnor och flickor. Parlamentet uttrycker sitt stöd för de pågående utredningarna av könsrelaterad förföljelse och andra kränkningar av de mänskliga rättigheterna.

12. Europaparlamentet välkomnar att det inrättas en oberoende utredningsmekanism för Afghanistan för att tillmötesgå begäran från afghanska offer, och anser att detta är en viktig milstolpe i strävan efter sanning, rättvisa och ansvarsskyldighet för det afghanska folket, som utsatts för de internationella brott och kränkningar av internationell rätt som begåtts i landet. Parlamentet välkomnar också förnyelsen av mandatet för FN:s särskilda rapportör och upprepar hans krav på ansvarsskyldighet.

13. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, medlemsstaternas regeringar och parlament, EU:s särskilda sändebud för Afghanistan samt Afghanistans de facto-myndigheter.